

Zajednicka sednica Savezne vlade i Vlade Republike Srbije

PREPORUKA SRBIMA DA IZADJU NA BIRALISTA

Na sinocnoj zajednickoj sednici Savezna vlada i Vlada Republike Srbije su, uz ucesce predsednika SRJ Vojislava Kostunice, dale punu podrsku pregovarackom timu na celu sa predsednikom SR Jugoslavije Vojislavom Kostunicom i zakljucile da se nastave pregovori radi konkretizacije pojedinih pitanja Zajednickog dokumenta UNMIK-a i SR Jugoslavije, saopstio je Savezni sekretarijat za informisanje.

Dve vlade, na predlog predsednika SR Jugoslavije Vojislava Kostunice, preporucuju Srbima sa Kosova i Metohije da uzmu aktivno ucesce u buducnosti multietnickog Kosova i Metohije, tako sto ce ucestvovati u izborima 17. novembra i u institucijama privremene samouprave, kaze se u saopstenju.

Predsednik Jugoslavije Vojislav Kostunica rekao je posle sednice dve vlade, oko dva casa posle ponoci, da je, uprkos svim teskocama, za Srbe bolje da izadju na izbore na Kosovu i Metohiji, koji su, u organizaciji medjunarodne zajednice, zakazani za 17. novembar.

"Zakljuceno je da se izolacija Srba moce popraviti izlaskom na izbore", rekao je predsednik Kostunica. On je podsetio da su u toku jucerasnjeg dana drzavna delegacija i predstavnici Unmika razmatrali zajednicki dokument SRJ i Unmika, kojim se regulisu odnosi Srba na Kosovu i Metohiji.

"U sporazumu nema dovoljno garancija, ali je ipak napravljen korak, koji je morao da bude veci. Ostalo je nekoliko nerazresenih pitanja, i to bezbednosti, policije i pravosudja", nagasio je Kostunica.

Kostunica je najavio da ce razgovori o poboljsanju uslova za Srbe na Kosovu sa predstavnicima UN biti nastavljeni i da jugoslovenske vlasti nisu zadovoljne ponudjenim poboljsanjima.

Jugoslovenski predsednik je na istu temu sinoc u Beogradu razgovarao i sa sefom civilne misije UN na Kosovu Hansom Hekerupom, a telefonom je na istu temu razgovarao i sa generalnim sekretarom UN Kofijem Ananom.

SAOPSTENJE

SNV KiM

Povodom odluke drzavnih organa Srbije i Jugoslavije da pozovu kosovsko-metohijske Srbe na Kosovu i raseljene van Kosova da izadju i uzmu ucesca na izborima 17. novembra.

SNV KiM pozdravza takvu odluku kao mudru i drzavnicku koja je, bez obzira na sve teskoce u kojima Srbi jos zive, jedino ispravna jer nudi mogucnost daze borbe za stvaranje uslova za opstanak preostalih Srba na Kosovu i Metohiji i za povratak svih raseljenih lica a isto tako i za opstanak Kosova i Metohije u okviru drzave Srbije i SR Jugoslavije.

Dugo smo cekali ovakvu odluku u nadi da ce ona objediniti sve politicke opcije Srba na Kosovu i Metohiji. Otuda nas iznenadjuje i zabrinjava cinjenica da i posle ovakve odluke najvisih drzavnih organa Srbije i Jugoslavije jos uvek ima pojedinaca i grupacija koje nastavljaju da se direktno suprotstavljaju svojoj drzavi, prisvajajuci sebi pravo da oni sada na nekakvom "okruglom stolu", toboze donose odluku da li Srbi treba ili ne da izadju na novembarske izbore.

Oni na taj nacin svesno ili nesvesno duvaju u jedra onih elemenata koji vec duzi period vremena nastoje da Kosovo i Metohiju izdvoje iz drzavno pravnog statusa Srbije i Jugoslavije. Time oni produbzuju deobe kod ionako malobrojne i podezene srpske zajednice na Kosovu i Metohiji, pokazujuci jasno sebe kao anti-drzavne elemente.

SNV KiM sa svoje strane poziva sve kosovsko-metohijske Srbe da slede odluku svoje drzave i masovno izadju na predstojece izbore cime ce sebi najvise pomoci.

Informativna sluzba SNV KiM

Potpisan sporazum o saradnji Jugoslavije i UNMIK-a

IZBORI ZA POVRATAK

Posle visemesecnih pregovora, juce je u Beogradu potpisan sporazum o saradnji Jugoslavije i UNMIK-a.

Time su postignute maksimalne garancije pred izlazak Srba i ostalog nealbanskog zivlja na novembarske izbore na Kosovu i Metohiji. Ovim dokumentom razjasnjena su i dva preostala sporna pitanja, vezana za integraciju lokalne policije i sudstvo na Kosovu i Metohiji, cime se daju dodatne garancije za bezbedniji zivot Srba na tim prostorima.

Zajednicki dokument su, u prisustvu jugoslovenskog predsednika Vojislava Kostunice i predstavnika vlada Jugoslavije i Srbije, potpisali predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic i sef Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu Hans Hekerup. Ovim dokumentom jos jednom su potvrđeni osnovni principi i obaveze predvidjeni Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti vezani za bezbednost i ljudska prava, povratak raseljenih lica i izbeglica, kako bi se otklonila opravdana zabrinutost Srba i drugih zajednica na Kosovu i Metohiji.

Zajednickim dokumentom se promovise zastita prava i interesa Srba i drugih zajednica na Kosovu i Metohiji, ukljucujuci suverenitet i teritorijalni integritet Savezne Republike Jugoslavije. Ponovo je potvrđjen stav o buducem statusu Kosova i Metohije utvrdjen Rezolucijom 1244, kao i da on ne moze biti promenjen "bilo kojom akcijom koju preduzimaju privremene institucije samouprave" u toj pokrajini.

UNMIK je takodje preuzeo na sebe obavezu da se na Kosovu i Metohiji izgradi multietnicko sudstvo koje ce uzivati poverenje svih zajednica. U tom cilju, pored povecanja broja medjunarodnih sudija i tuzilaca, ubrzo ce se obaviti i imenovanje sudija i tuzilaca iz redova Srba, cime bi se otklonila etnicka pristrasnost u kosmetskom pravosudju.

Uporedo sa tim razvijace se i policijska saradnja i zajednicko delovanje u borbi protiv terorizma, u cemu ce znacajnu ulogu imati stvaranje multietnicke policije koja bi sluzila svim ljudima na Kosovu i Metohiji i stitila njihova prava.

"Ovaj dokument pokazuje da se ne odricemo Kosova i Metohije. Pokazali smo da je demokratska vlast u Srbiji i SRJ potpuno spremna da saradjuje s medjunarodnom zajednicom, ali isto tako da nismo spremni da budemo pod

medjunarodnom zajednicom", istakao je Nebojsa Covic, na konferenciji za novinare, nakon potpisivanja sporazuma u Palati Federacije.

Ovaj dokument ujedno znaci i pocetak vraćanja Srbije i Savezne Republike Jugoslavije na svoju teritoriju, naglasio je Covic, zalazuci se za to da ga drzavni organi sto hitnije primene u praksi, kako bi sto veci broj Srba izasao na izbore, 17. novembra, ove godine. Ukoliko se tako uradi, i kampanja koalicije "Povratak", koja ce poceti za dan-dva, dace pozitivne rezultate. Svjesni smo da ce odluku o izlasku na izbore kritikovati mnogi, dodao je Covic, medjutim, valja se zapitati da li je postojala alternativa, "da li je alternativa potpuno se odreci Kosova i Metohije".

"Svaki gradjanin ima pravo na svoju odluku, ali nema pravo da zbog svoje licne odluke smeta u jednoj opstoj odluci", rekao je Covic, zalazuci se za najvisi stepen jedinstva u ostvarivanju nacionalnih interesa. Boraveci na Kosovu uverio sam se, dodao je Covic, da se izlaska Srba i pripadnika ostalih etnickih zajednica na izbore, najvisse plaše albanski politicari. Zbog toga se i ocekuju njihove reakcije i pravljenje problema u pokrajini i na jugu Srbije. "Necemo dozvoliti na podrucju Preseva, Bujanovca i Medvedje bilo kakve paralelne institucije", upozorio je Covic izrazavajući nadu da ce konacno i albanski lideri na Kosovu "izaci pred gradjane i reci im da su pricali lazi o nezavisnosti".

Covic je, objasnjavajući znacaj ovog sporazuma, posebno pomenuo promenu svetske politike prema Beogradu, odnosno uvazavanje demokratskih promena u Jugoslaviji, podsecajući ujedno da bi i dalje "nekima u medjunarodnoj zajednici odgovaralo da se ponasaju kao da je ovde prethodna vlast". Predstavnici Srbije i SRJ su, medjutim, svojom konstruktivnom politikom uspeli da "uklone takav faktor razmisljanja i pokusaj arogantnog ponasanja kakav je bio u pocetku". Rezultat takve politike je upravo i ovaj zajednicki dokument UNMIK-a i Savezne Republike Jugoslavije.

R. Kljajic

Postignut dogovor o saradnji kontakt-grupe za nestala lica sa UNMIK-om

POTPISANA TRI PROTOKOLA

U jucerasnjim razgovorima kontakt-grupe za nestala lica na Kosmetu sa predstavnicima UNMIK-a postignut je dogovor o zajednickom radu na ubrzavanju procesa identifikacije ubijenih i rasvetljavanju sudbine nestalih osoba u pokrajini.

Kako je novinarima saopstio rukovodilac Odeljenja Koordinacionog centra za Kosovo, za pravosudje i ljudska prava, advokat Vladimir Bozovic, potpisana su tri protokola koja su prosle nedelje razmatrana u Pristini.

"Sastanak je bio vrlo uspesan i konstruktivan i u tom smislu potpisali smo tri protokola. Prvi je o zajednickom radu nasih patologa i forenzicara sa UNMIK-ovim strucnjacima. Drugi protokol je o razmeni posmrtnih ostataka a treci podrazumeva otpocinjavanje aktivnosti na terenu, odnosno proveru mesta na kojima se navodno nalaze zatoceni na Kosovu", rekao je Bozovic.

On je izrazio nadu da ubuduće neće biti problema na terenu kao sto je do sada bilo. Na Kosovu ce raditi zajednicki timovi nasih patologa i strucnjaka sa UNMIK-ovim a sef ekipe ce biti medjunarodni predstavnik. (Tanjug)

SPORAZUM O SARADNJI JUGOSLAVIJE I UNMIK-a

Predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic, kao specijalni predstavnik predsednika Savezne Republike Jugoslavije, Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Srbije i specijalni predstavnik generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za Kosovo Hans Heckerup usvojili su danas Zajednicki dokument UNMIK-a i Savezne Republike Jugoslavije, kojim se

Opsti deo

1. Potvrđuju osnovni principi Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 (u daljem tekstu Rezolucija 1244) i obostrano uverenje da se Rezolucija može uspesno primeniti jedino zajednickim delovanjem svih zainteresovanih strana. U interesu je svih strana da ucine sve u promovisanju ciljeva Rezolucije 1244 i razmotre osnovane primedbe drugih strana, nastojeci da ih rese medjusobnom saradnjom.

2. Ponovo potvrđuju obaveze predvidjene Rezolucijom 1244 vezane za bezbednost i ljudska prava, povratak svih raseljenih lica i izbeglica, kao i neosporni autoritet UNMIK-a da sprovede Rezoluciju 1244, i potvrđuje da ce sve zajednice na Kosovu i

Metohiji imati ista prava i da ce UNMIK ta prava podrzati.

3. Afirmise nasa resenost da se aktivno posvetimo otklanjanju opravdane zabrinutosti Srba i drugih zajednica na Kosovu i Metohiji i cvrstu obavezu da nastavimo da se njome bavimo, tako da se sve zajednice mogu u potpunosti osloniti na preduslove i principe koji podrzavaju medjunarodne napore na Kosovu i Metohiji. Postupanje bez diskriminacije prema svim gradjanima predstavlja osnovu za multietnicko, multikonfesionalno i multikulturno Kosovo.

4. Promovise zastita prava i interesa Srba i drugih zajednica na Kosovu i Metohiji, na osnovu principa navedenih u Rezoluciji 1244, ukljucujuci suverenitet i teritorijalni integritet Savezne Republike Jugoslavije, kao i u Ustavnom okviru za privremenu samoupravu.

5. Ponovo potvrđuje stav o buducem statusu Kosova i Metohije utvrdjen Rezolucijom 1244, kao i da on ne može biti promenjen bilo kojom akcijom koju preduzimaju privremene institucije samouprave.

6. Pozdravlja nedavno uspostavljena saradnja izmedju UNMIK-a s jedne strane i Savezne Republike Jugoslavije, posredstvom Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, s druge. Afirmise osnivanje Visoke radne grupe kojom rukovodi specijalni predstavnik generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, a koja ce ukljuciti predstavnike Savezne Republike Jugoslavije (predsednika i clanove Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju) s jedne strane i UNMIK-a i, po njihovom uspostavljanju, privremenih institucija samouprave, s druge strane. Ova grupa ce obezbediti trajan i odrziv

- operativno prema oblastima od obostranog interesa i zajednicke brige da bi osigurati pravovremene i redovne konsultacije i saradnju. Visoka radna grupa moze osnivati radna tela u okviru posebnih oblasti od obostranog interesa.
7. Potvrđuje obavezu resavanja pitanja nestalih lica i ukazuje da ova otvorena rana svih zajednica moze zaceliti jedino putem saradnje i razmene informacija.
8. Postuje neosporno pravo raseljenih lica i izbeglica da se vrata u svoje domove i uverava da je i reverzibilni proces zapoceo.
9. Toplo pozdravlja siroko i masovno ucesce svih zajednica u procesu registracije i podrzava nastojanje da nikom ne budu uskracene dobrobiti demokratije.
10. Naglasava da je sledeca faza procesa promovisanje razvoja demokratije, bezbednosti i prosperiteta i da izbori predstavljaju priliku za novi demokratski pocetak, uz uspostavljanje sustinske samouprave, kao i osnovu za otvoreni dijalog o zajednickoj regionalnoj i evropskoj buducnosti, koja zahteva saradnju izmedju svih zajednica na Kosovu i Metohiji i izmedju demokratski izabranih lidera na Kosovu i Metohiji, u Republici Srbiji i Saveznoj Republici Jugoslaviji.
11. Upucuje snazna preporuka Srbima sa Kosova da uzmu aktivnog ucesca u buducnosti multietnickog Kosova i Metohije tako sto ce ucestvovati u izborima 17. novembra i u institucijama privremene samouprave.

Posebne oblasti od zajednickog interesa i angazovanja Bezbednost, zastita i sloboda kretanja

Ostvarivanje bezbednosti za sve zajednice jeste kljucni uslov za multietnicko Kosovo. Neophodno je podici nivo opste bezbednosti i zastite ugrozenih gradjana, naselja, komunikacija i mesta spomenika kulture i imovine na Kosovu i Metohiji, kao i punu slobodu kretanja na Kosovu i Metohiji.

Priznaje potreba za poboljsanom saradnjom izmedju UNMIK-a, Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srbije u obezbedjivanju vece slobode kretanja na prelazima na administrativnoj liniji izmedju Kosova i Metohije i oblasti u okviru Savezne Republike Jugoslavije i daje saglasnost za jacu operativnu saradnju i bezbednost na tim lokacijama.

Priznaje obaveza UNMIK-a da poveca slobodu kretanja putem izdavanja besplatnih registarskih tablica Srbima sa Kosova, kao i planiranim uspostavljanjem zeleznicke sluzbe i saobracaja od Kosova i Metohije sirom SRJ.

Nestala lica

Ponavlja obaveza resavanja sudbine oko 4.000 nestalih lica iz svih zajednica i, u tom cilju, UNMIK je saglasan da, do 31. decembra 2002. godine, istrazi sve neispitane grobnice na Kosovu i Metohiji i preduzme ekshumacije svih posmrtnih ostataka, i da obradi, putem DNK analiza i post-mortem i ante-mortem podataka, 1.250 neidentifikovanih posmrtnih ostataka sirom Kosova i Metohije, u cilju njihove identifikacije i vracanja tela clanovima porodica.

Priznaje da je program ekshumacije i identifikacije samo deo aktivnosti vezanih za nestala lica, cime se UNMIK i vlasti Savezne Republike Jugoslavije obavezuju da ce ostvariti potpuno transparentnu saradnju i razmenjivati sve relevantne podatke i informacije.

Ova saradnja ce, takodje, ukljuciti i rad na lokacijama na kojima su pronadjene grobnice.

Povratak izbeglica i raseljenih lica

Postujuci neosporno pravo raseljenih lica i izbeglica da se vrata u svoje domove, UNMIK ce, kao prioritet, otvoriti Kancelariju za povratak, pod direktnim nadzorom specijalnog predstavnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koja ce delovati kao operativno i koordinativno telo za unapredjenje ovog procesa, ukljucujuci i predlaganje novog plana za povratak tokom 2002. i 2003. godine. U ovom procesu ce biti predstavljeni svi relevantni akteri, ukljucujuci, na odgovarajuci nacin, predstavnike privremenih institucija samouprave, zajednica interno raseljenih lica i izbeglica i vlasti oblasti domacina, a u cilju stvaranja adekvatnih uslova za olaksanje procesa. Ovaj krhki proces mora biti odrziv i preduzece se znacajne mere da se obezbedi sigurnost povratnika. Ovom kljucnom pitanju bice dat prioritet, a od privremenih institucija samouprave ocekuje se da mu daju aktivnu podrsku.

Ponovo potvrđuje pravo izbeglica i interno raseljenih lica da povrate svoju imovinu i posede i priznaje da je povracaj imovine ili nadoknada od kljucnog znacaja za proces povratka. Podrska donatora, putem utvrdjenih mehanizama, iz medjunarodne zajednice i SRJ, jeste kljuc za proces povratka.

Imovinska prava

U potpunosti priznaje neotudjivo pravo na privatnu svojinu kao jedan od kamena temeljca demokratskog drustva i ponavlja cvrstu resenost da se imovina vrati zakonskim vlasnicima u slucajevima u kojima to nije ucinjeno. Podsecajuci na dosadasnji proces podnosenja zahteva, UNMIK preuzima obavezu da poboljsa njihovu obradu. UNMIK ce iznaci prakticna resenja za sprovođenje odluka koje je donela Komisija za stambene i imovinske zahteve i obavezuje se da otvori kancelarije u Srbiji ove godine i u Crnoj Gori pocetkom sledece, kako bi interno raseljenim licima omogucio lakse podnosenje zahteva. Rok za podnosenje zahteva bice produzen do 1. decembra 2002. godine.

Zastita kulturnih spomenika i dobara

Potvrđuje volju za primenom relevantnih odredbi Haske konvencije (1954) vezanih za zastitu spomenika kulture i kulturnih dobara na Kosovu i Metohiji.

Sudstvo

Priznaje da, u cilju nepristrasnog resavanja pitanja vezanih za medjuetnicke kriminalne aktivnosti, postoji potreba za povecanjem broja medjunarodnih sudija i tuzilaca unutar kosovskog sudstva. UNMIK ce udvostruciti broj medjunarodnih sudija i tuzilaca tokom narednih sest meseci, razmotriti njihovo angazovanje u teskim medjuetnickim krivicnim slucajevima i promovisati aktivnu saradnju izmedju kosovskog sudstva, bilo lokalnog bilo medjunarodnog, i srpskog i jugoslovenskog sudstva.

Potvrđuje obavezu UNMIK-a da izgradi multietnicko sudstvo na Kosovu i Metohiji, koje ce uzivati poverenje svih zajednica i, u tom cilju, slaze se da se odmah razmotri naimenovanje sudija i tuzilaca iz redova Srba s Kosova u kosovskom sudstvu i da im se osigura odgovarajuca bezbednost, kako bi mogli valjano da obavljaju svoje duznosti.

Potvrđuje obavezu UNMIK-a da srpskom stanovnistvu obezbedi pristup kosovskim sudovima i, u tom cilju, UNMIK je

saglasan da odmah oformi i obezbedi ljudstvo za novu jedinicu u okviru UNMIK-ovog Odeljenja za pravosudje, koja ce biti zaduzena za unapredjivanje aktivnosti u ovoj oblasti, koncentrisanjem sredstava i osoblja na pitanja dostupnosti sudova i zaposljavanje Srba i ostalih nealbana u sudskom sistemu Kosova i Metohije.

UNMIK ce nastojati da poboljša sistem sudova, a sudije i tuzioci iz redova Srba sa Kosova trebalo bi da prevashodno rade u opstinskim sudskim oblastima gde Srbi cine vecinu i u mesovitim zajednicama, na taj nacin obezbedjujuci da u kosovskom pravosudnom sistemu nema etnicke pristrasnosti. Potvrđuje da postoji potreba da se poveća broj Srba s Kosova zaposlenih u kazneno-popravnim ustanovama na Kosovu i Metohiji i u tom cilju UNMIK je saglasan da odmah razmotri zaposljavanje Srba s Kosova koji su podneli zahtev za zaposlenje u kazneno-popravnoj sluzbi Kosova i Metohije.

Slaze se da zajednicka radna grupa, koja ukljucuje predstavnike UNMIK-a i Savezne Republike Jugoslavije, preispita slucajeve teskih krivicnih dela, koja su navodno pocinili Srbi, a u kojima medjunarodne sudije i tuzioci nisu ucestvovali, da bi se ublazila zabrinutost zbog etnicke pristrasnosti.

Potvrđuje da bi kosovske Albance, pritvorene u zatvorima i pritvorskim jedinicama Republike Srbije zbog prekršaja koje su navodno pocinili na Kosovu, trebalo, posle revizije slucajeva u skladu sa medjunarodnim standardima, prebaciti na Kosovo i staviti pod nadležnost zatvorskeg sistema UNMIK-a sto je pre moguće.

Policajska saradnja

Priznaje da je borba protiv kriminala i kriminalnih organizacija oblast od zajednickog interesa, narocito u oblastima trgovine drogom i belim robljem, pranja novca i svercovanja oruzja, i da se ova pitanja moraju resavati boljom koordinacijom i saradnjom, sto ukljucuje razmenu informacija koje se odnose na pocinioce krivicnih dela i kriminalne organizacije i redovne mesecne sastanke zajednickog komiteta koga cine predstavnici UNMIK-a, Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srbije.

Delovanje protiv terorizma

Preuzima obavezu, u okviru policijske saradnje, borbe protiv terorizma, koji destabilizuje regionalnu bezbednost i napore za izgradnju poverenja.

Razvoj Kosovske policijske sluzbe

Odlucno ponavlja opredeljenost da nastavi razvoj i jacanje Kosovske policijske sluzbe, tako da sve zajednice mogu imati poverenja u profesionalne i multietnicke policijske snage, ciji je osnovni cilj da sluze svim ljudima na Kosovu i Metohiji i stite njihova prava, i dalje se obavezuje da prioritet da regrutovanju vise Srba sa Kosova i Metohije, narocito iz severnog dela Kosovske Mitrovice.

Oficiri Kosovske policijske sluzbe iz redova Srba sa Kosova i Metohije ce prevashodno raditi u oblastima u kojima Srbi cine vecinu i u mesovitim zajednicama. UNMIK ce nastojati da obezbedi da etnicki sastav Kosovske policijske sluzbe odrazava etnicki sastav oblasti u kojima rade.

Multietnicka administracija

Obavezuje se da nastavi da razvija multietnicku i visejezisku administraciju na Kosovu i Metohiji, u kojoj ce biti angazovani clanovi svih zajednica, kako bi se odrazio multietnicki karakter Kosova, koji ce se osigurati sprovođenjem nediskriminatorne kadrovske politike u svim oblastima i na svim nivoima. Administracija ce ispunjavati visoke standarde dostupnosti, jednakog tretmana i profesionalizma, a UNMIK potvrđuje da ce zastupljenost Srba sa Kosova i Metohije u privremenim institucijama samouprave biti priblizno proporcionalna njihovoj zastupljenosti u Skupstini.

Lokalne vlasti

Obavezuje se da promovise znacajnije ucesce Srba u institucijama i upravi Kosova i Metohije. UNMIK ce, takodje, opstinama delegirati dalje nadleznosti i temeljno ponovo proceniti i, ako je potrebno, prilagoditi zastupljenost Srba sa Kosova i Metohije u svakoj opstini, kao i funkcionisanje struktura lokalnih zajednica, u kojima ce zastupljenost Srba biti priblizno proporcionalna njihovoj zastupljenosti u opstinskim skupstinama, u cilju ukljucivanja svih zainteresovanih.

Obrazovanje

Obezbeuje da ce srpska zajednica na Kosovu i Metohiji imati mogucnost obrazovanja na sopstvenom jeziku, od osnovne skole do univerziteta. Nastavni programi ce obezbediti odgovarajucu kompatibilnost obrazovnih struktura Srba s Kosova sa obrazovnim sistemom Republike Srbije i potrebama trzista rada.

Informacije i mediji

Preuzima obavezu da dalje razvija sirenje informacija, ukljucujuci i iz SRJ, i medija usmerenih na srpsku zajednicu na Kosovu i Metohiji. Ovo moze obuhvatiti i osnivanje novih nezavisnih televizijskih i radio-stanica.

Beograd, 5. novembar 2001.

Slika: Raspodela humanitarne pomoci u gnjilanskom kraju koju su sakupili monasi i sveštenici

Zajednicka deklaracija Saveta Evrope i OEBS-a

SRBI POZVANI NA IZBORE

Vaduz, 31. oktobra (Tanjug) .- Savet Evrope (SE) i Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) pozdravljaju resenost SR Jugoslavije da unapredi zakonodavne i demokratske reforme i uskladi se sa evropskim standardima i vrednostima, istice se u zajednickoj deklaraciji koju su SE i OEBS danas objavili.

Ohrabrujuci SR Jugoslaviju da nastavi demokratske reforme i pojaca saradnju sa Medjunarodnim sudom za zlocine pocinjene na tlu bivse SFRJ, visoki predstavnici SE i OEBS su takodje na jucerasnjem sastanku u Vaduzu ukazali da je to sustinski znacajan korak za buduće pristupanje SRJ Savetu Evrope.

Obe organizacije su se obavezale da ce nastaviti zajednickim aktivnostima da unapredjuju saradnju i programe pomoci

za SRJ da bi olaksale demokratski reformski proces u zemlji, navodi se u deklaraciji koju su usvojili predsedavajući ministarskog komiteta SE, ministar spoljnih poslova Lihtenstajna Ernst Valh i predsedavajući OEBS, rumunski državni sekretar za multilateralna pitanja u Ministarstvu spoljnih poslova Rumunije Minea Motoz. Posebna paznja, navodi se u zajedничkoj deklaraciji, pridaje se situaciji na Kosovu i u okruženju, da bi se osigurala puna primena Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN. OEBS je odigrala važnu ulogu u procesu registracije glasaca kao delu priprema za izbore, konstatuje se u deklaraciji i dodaje da su pozitivno ocenjeni i rezultati rada posmatracke misije koju je SE osnovao na zahtev misije UN na Kosovu i OEBS radi procenja izbornog procesa. Učesnici zajedничkog sastanka SE i OEBS su uvereni da će ti izbori biti značajni za demokratizaciju, mir, stabilnost i ekonomski oporavak celog regiona, te pozivaju stanovništvo Kosova - a posebno kosovske Srbe - da izađu na izbore.

Predstavnici Vlade Srbije u utorak u Beloj kuci

NAJAVLJEN SUSRET S BUSOM

Vashington- Izvor u američkoj administraciji je potvrdio da će se predsednik Vlade Srbije Zoran Djindjić - tokom predstojećeg radnog poseta Vashingtonu - sresti i sa predsednikom SAD Džordžom Busom. Djindjić dolazi u Vashington ovog vikenda, sa ministrima u Vladi Srbije za finansije i ekonomske odnose sa inostranstvom Božidarom Djelićem i Goranom Pitićem. Premijer Srbije Zoran Djindjić predvodi ovu delegaciju Vlade Srbije koja će sledeće nedelje, od 5. do 9. novembra, boraviti u zvaničnoj poseti Sjedinjenim Američkim Državama. Tokom višednevne radne posete glavnom gradu SAD delegacija će imati niz susreta sa najvišim predstavnicima administracije, Kongresa i nekoliko instituta i nevladinih organizacija. Kako je najavljeno u Vashingtonu, delegacija na najvišem nivou Vlade Srbije biće u utorak primljena u Beloj kuci gde je zakazan razgovor sa predsednikovim savetnikom za nacionalnu bezbednost Kondolizom Rajs i njenim saradnicima. Očekuje se da će tom prilikom doći i do kratkog susreta Djindjića, Djelića i Pitića sa predsednikom Busom koji je ovih dana - u vreme maksimalnog vojnog i diplomatskog angazovanja SAD u borbi protiv međunarodnog terorizma - našao vremena i za poziv Srbima sa Kosova da učestvuju na predstojećim parlamentarnim izborima doprinesu stabilizaciji situacije u pokrajini.

Izbori na Kosovu, uz konkretni dogovor o daljoj američkoj podršci započetim demokratskim i ekonomskim reformama u Srbiji - uključujući i neka otvorena pitanja u vezi sa vraćanjem SR Jugoslaviji nekadašnjeg statusa "najpovlašćenije nacije" u trgovinskoj razmeni sa SAD i deblokadu zamrznutih sredstava banaka i preduzeća koja je ostala na snazi iz perioda međunarodnih sankcija - predstavljaju glavne teme razgovora koje će gosti iz Beograda, pored Bele kuće, pokrenuti iduće nedelje u Stejt departmentu, Ministarstvu finansija i sa predstavnicima nadležnih kongresnih komiteta Senata i Predstavničkog doma.

U Vashingtonu već počinje da se iskazuje nezadovoljstvo zbog višemesečne blokade saradnje Beograda sa Međunarodnim tribunalom u Hagu koja je usledila posle izručenja optuženog Slobodana Miloševića. Predstavnici administracije i Kongresa, kako se najavljuje, pripremaju, s tim u vezi, i neka ozbiljna upozorenja za premijera Srbije i dvojicu njegovih ministara koja će se uskoro pojaviti, u konkretnoj formi, i u zakonu koji je pred usvajanjem o američkoj pomoći inostranstvu za novu fiskalnu godinu.

I na kraju, mada ne i najmanje važna, je perspektiva dvostrane jugofederacije, za čije se održanje - pre svega, u ime sprečavanja daljih potresa u regionu - SAD i dalje javno zalazu, pod parolom "demokratska Crna Gora u reformisanoj i demokratskoj Jugoslaviji". Posle neuspeha nedavne "poslednje pregovaračke sanse" u Beogradu, američki fokus okreće se prema Podgorici - u isčekivanju da predstojeći referendumski proces u Crnoj Gori bude transparentan, pod striktnom međunarodnom kontrolom i sa rezultatom koji neće ostavljati dileme oko priznavanja konačnog ishoda.

NOC IZMEDJU 24. I 25. OKTOBRA

Na kilometar ispred Kosovske Kamenice nalazi se, nekad sasvim srpsko a sada mesovito selo Berivojce. Od sredine 60-ih godine Albanci su, nudeći velike svote novca otkupili periferiju i podigli svoje nove, velike kuće. Na taj način kontrolisu ko u selo ulazi a ko izlazi. Posle nase najnovije nesreće (dolazak Misije UN) uvukli su se i u sam centar. Sad pritiskaju spolja i iznutra tako da život iz dana u dan postaje sve teži.

Jugozapadno, 3 km daleko od sela su tri zaseoka. Ogradje, Sveti Jovan i Trska smestena u trouglu na po kilometar udaljenosti. U zaseoku Sveti Jovan postoji crkva Svetog Jovana renovirana 70-ih godina prošlog veka.

Nisu zaseoci nikada imali mnogo kuća. Sveti Jovan 15, Ogradje i Trska po 10. U stara dobra vremena samo iz zaseoka Ogradje u škole u Berivojcu i Kamenicu išlo je i po 15-ak učenika. Sada ih ima samo 2.

U leto teske 1999. godine blizu Ogradja nadjen je les Albanca. Za ubistvo je osumnjicen i pritvoren Sasa Arsic iz Sv. Jovana. Osudjen je kasnije na osnovu izjava svedoka Albanaca na 13,5 godina zatvora i sad cami u zatvoru u Kosovskoj Mitrovici. Strah od osvete Albanaca je ucinio svoje. Iz Sv. Jovana su se iselili svi stanovnici. Ostao je samo jedan strari bracni par. Oni, pored brige o sebi brinu i o, na sreću, netaknutoj svetinji. O njima malo ko brine.

I u Trsci nema vise nikoga. I poslednji, dobar domacin je morao da napusti ognjiste posle besomucnih napada iz obližnjeg albanskog sela Busovato.

Iz Ogradja su otisle samo dve porodice. No, nasim dusmanima i to nije bilo dovoljno. U julu 2000. godine Novici Stankovicu kradu 2 krave. Ostali su se pomirili sa sudbinom i ostali su da zive u svojim trosnim kucama. Stabilnost i veru u opstanak ulivao im je Blagoje Stankovic, invalid, koji je ogradio svoju kucu, snabdeo se bezicnim telefonom i svima predstavljao vezu sa rodbinom sirom Srbije. Dusmani su odlucili na novi korak.

U noci izmedju srede i cetvrtka, (24/25.oktobar) napali su cegovu kucu. I pored cvrste ograde i tri opasna psa napadaci

su upali u dvoriste i otvorili vatru. Blagoje je uzvratilo. Kada je banda pobjegla u uglu dvorista ostao je da lezi, kako se kasnije pokazalo, ruski vojnik Stanislav Ivanov. Blagoje je uhapšen i odveden u zatvor u Gnjilane. Ruski vojnik koji je sutradan trebalo da se vrati u Rusiju otpremljen je u sanduku, a banda koju cini ko zna ko se razbezala. Ostali su bespomocni zitlji Ogradja u strahu da su oni lake zrtve jer ako su napali njihovog Blagoja zasto nece njih koji su stari, iznemogli, cija su dvorista otvorena a trosne kuće i stale se i ne zakljucavaju.

Sada se neminovno pitanja sama namecu. Sta je trazio ruski vojnik usred noci kad nije bio na nikakvom zadatku? Zasto policija i KFOR ne stite Srbe ako su ovde zbog toga? Zasto se Srbima koje ne brane ne dozvoljava da se sami brane? I dok dah rane jeseni obara sa drveca lisce zivih boja, zitenji Ogradja, sada njih samo 14-oro cekaju odgovor na ova i druga pitanja. Cekaju i sudnji dan koji mze da dodje vrlo brzo. Oni samo zele da zive svojim zivotom uzornih poljoprivrednika i stocara. Zele da nasilje prestane i da se okrenu normalnom zivotu.

Jeromonah Sava (Janjic), sabrat manastira Visoki Decani

MEDJUNARODNA ZAJEDNICA JE UNAPRED DALA LEGITIMITET KOSOVSKIM IZBORIMA (1)

Decanska opstina je jedina u kojoj nema civilnog srpsko stanovnistva ne racunajuci monastvo. Zato se s pravom moze reci da je ovo deo Kosova i Metohije koji je najvise postradao nakon ovog rata. Manastir Visoki Decani jedini je svedok da su Srbi ikada ovde ziveli. Slicno je i u djakovickoj opstini, koja je specificka po tome sto u samom gradu zivi jos sest srpskih starica.

One su primer izuzetne duhovne hrabrosti, borbe za fizicki i duhovni opstanak, ocuvanja naseg identiteta koji je duboko utkan u tkivo cele Metohije. Ono sto se moze doziveti na ovom prostoru od Peci do Prizrena u mnogo cemu je drugacije nego u drugim delovima pokrajine u kojima ima vise srpskog stanovnistva i gde postoje neki elementi normalnog zivota, barem u selima sa srpskim zivljem - svedoci za Danas jeromonah Sava (Janjic), sabrat manastira Visoki Decani o zivotu u ovom delu Metohije.

Otac Sava koji se pre godinu dna sa mesta portparola Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije iz Gracanice vratio u mir decanskog manastira govori o polozaju kosovskih Srba, predstojecim opstim izborima i odgovornosti medjunarodne zajednice za stanje u juznoj srpskoj pokrajini.

Bratstvo manastira Decani jedina je srpska zajednica na prostoru od Pecke patrijarsije do Djakovice. Pripadnici Kfora kazz da su svesni da monahe ne mogu da tretiraju kao politicko telo srpskog naroda, ali da rade na zblizavanju manastira i opstine Decani. Imali tu pomaka?

-Ne bih jos mogao reci da je uspostavljen konkretan dijalog sa opstinom u Decanima. Povremeni susreti koje smo imali sa predstavnicima opstine vecinom su bili monolozi. Kako njihovi, tako i nasi. Znacajna promena bio je nedavni dogovor sa potpredsednikom opstine oko kanala za navodnjavanje koji prelazi preko manastirskog imanja. NJegovim prosirivanjem moglo bi da se obezbedi navodnjavanje za 20-ak porodica u Decanima. Kfor je podrzao taj projekat koji bi ucinio istovremenu korist ne samo manastiru, nego i tim ljudima. Imali smo vrlo konstruktivan dijalog i lepo smo saradjivali na tome, pa smo na kraju i potpisali zajednicki protokol. To nije bio politicki razgovor, niti manastir namerava da ulazi u bilo kakve politicke razgovore. Jedino pokusavamo koliko do nas stoji da uspostavimo normalne kontakte sa opstinom, kao njeni gradjani.

Medjutim, potrebno je da i opstina pokaze da se prema nama odnosi kao prema svojim gradjanima, pruzajuci nam osnovne elemente dostojanstvenog i bezbednog zivota. Nazalost, to do sada nije bio slucaj.

Da li ste se registrovali i da li ste tim povodom dali preporuke preostalom stanovnistvu u Metohiji?

-Postupili smo u skladu sa blagoslovom vladike Artemija i vlastitim uverenjem da je veoma vazno da se registrujemo kako bi smo pokazali osnovnu spremnost da zelimo da zivimo i ostanemo na ovim prostorima. Bez obzira na konacno resenje statusa Kosova, mi smo prihvatili inicijativu koju su podrzali vladika, patrijarh Pavle i nasa Vlada u Beogradu. Zao nam je sto pored registracije biraca nije izvršen kompletan popis stanovnistva. Stav naseg vladike i svih nas jeste da je izuzetno vazno popisati svo srpsko stanovnistvo koje se moze i treba smatrati gradjanima Kosova, bez obzira da li je ono trenutno ovde ili je silom prilika moralo da se iseli i privremeno boravi van teritorije Pokrajine.

Spreciti registraciju tog stanovnistva koje zeli da se vrati i koje trenutno zivi po izbeglickim centrima ravno je odlukama one neslavne Brionske sednice koja je zabranila povratak Srba nakon Drugog svetskog rata. Oni koji ne budu registrovani kao gradjani oni sutra nece moci da se vrate i da uzivaju ta gradjanska prava i zato je ovo pitanje izuzetno vazno.

Sta Vi mislite o eventualnom ucescu kosovskih Srba na izborima?

-To je veoma tezak, pre svega licni izbor za svakog Srbina i Srkinju na ovim prostorima. Ali, isto tako i nas kolektivni izbor. Cinjenica jeste da na Kosovu nakon dve i po godine nisu stvoreni uslovi za demokratske izbore. Iako o tome svedoce najnoviji izvestaj OESC, misljenje Ombudsmana Kosova i druge institucije koje se bave pitanjima ljudskih prava, ukljucujuci i najnoviji izvestaj Hjuman rajts voca, medjunarodna zajednica i dalje insistira da Srbi treba da izadju na izbore. Veoma je tesko shvatiti sta treba uraditi u ovakvim uslovima. Ako bi izašli na izbore, dali bismo mogucnost medjunarodnoj zajednici da parlamentarne izbore proglasi za svoj veliki uspeh na Kosovu, a kosovskim Albancima priliku da se pohvale pred celim svetom kako su na njihove izbore izašli i predstavnici "manjina".

Ukoliko ne izabere na izbore, to ce medjunarodnoj zajednici i Albancima opet pruziti priliku da kazu: "Srbi su sami sebi presudili. Ne zasluuju nikakvu podrsku medjunarodne zajednice, jer nece da saradjuju na izgradnji demokratskog drustva". Izbor koji se postavlja pred nas zapravo je svojevrsna ucena, iza koje pre svega stoji medjunarodna zajednica. Ucenjuje se i nasa vlast u Beograd, i na nju se vrsi pritisak da kosovsko-metohijske Srbe pozove na izbore. Naravno, uvek postoji nada da ce se izlaskom na izbore stvoriti kakvi takvi uslovi da uticemo na politicki proces. U svakom slucaju ne bismo bili potpuno izbaceni iz tog procesa. Plasim se da imajući sve ovo u vidu nemamo mnogo prostora za razmisljanje. Misljenje naseg vladike i SNV Kosova i Metohije kao i moje licno jeste da bi neizlazak na izbore bio stetniji od izlaska, iako je konacna odluka prepustena Vladi u Beogradu.

Na izbore bi u svakom slucaju izašli pod pritiskom, bez dostojanstvenih uslova, bez mogucnosti valjane pripreme tih izbora. Bice vrlo pogresno, ako nas eventualni izlazak bude protumacen kao uspeh medjunarodne zajednice, kao sto s druge strane eventualni neizlazak veceg broja Srba ne sme biti shvacen kao bojkot. U svakom slucaju veoma bi bilo lose ovim izborima dosadasnje neuspehe medjunarodne misije u implementaciji Rezolucije 1244 oktroisati kao veliki uspeh demokratije. Da li ce ovo biti stvarni demokratski izbori ili simulacija demokratije videcemo vec nakon nekoliko meseci. SNV Kosova i Metohije ima poduze iskustvo saradnje sa medjunarodnom zajednicom. Ulazak u PAVK ne moze da se poredi sa ucescem na izborima, ali su okolnosti i pritisci slicni. Bez obzira na saradnju za ove dve i po godine nije bilo pomaka niti u jednom od srpskih zahteva za postovanje Rezolucije 1244 i osnovnih ljudskih prava i sloboda.

Sta ce garantovati da izlazak na izbore i tih eventualnih 25 mesta u parlamentu nece znaciti opet fakticku izolaciju? -Izlazak na demokratske izbore je normalna procedura u drustvu gde postoji mogucnost da se svako izrazi i bori za svoje interese. Nakon svih ovih posleratnih iskustava vrlo je tesko kosovskim Srbima prodati pricu da ce ih parlament sa velikom albanskom vecinom bolje stititi od administracije UN. Pri tome, jedina garancija da se protiv nas nece donositi diskriminatorne odluke trenutno jeste milost specijalnog predstavnika UN koji prakticno jedini moze da spreći donosenje takvim odluka buduci da ne postoji veto. Srbi de fakto u tom parlamentu mogu samo da odloze donosenje tih odluka. Ipak i pored toga smatram da Srbi svojim izlaskom mogu da pokazu jos jednom svetskoj javnosti: "Evo, spremni smo i to da prihvatimo, da izadjemo i u takvim uslovima, da pokazemo i taj stepen svoje dobre volje, pa zauzvrat da vidimo kakvo nam demokratsko drustvo nudite".

Ukoliko nakon naseg izlaska na izbore i nakon pojave nasih predstavnika u Parlamentu ne krene proces poboljsanja uslova zivota, to ce jasno potvrditi da Srbi apsolutno ne snose nikakvu odgovornost za tesku situaciju u Pokrajini posle rata, niti da se to moze vise pripisati nasoj nekooperativnosti ili bojkotu. Za to direktnu odgovornost snose druge dve strane u kosovskom trouglu. Tada ce Srbi imati puno moralno pravo da napuste takav parlament i traze druge nacine da rese svoje probleme.

Pojedini predstavnici medjunarodne misije nezvanicno tvrde da bi izlazak kosovskih Srba na izbore bio greska, jer ce resavanje njihovih problema pred kojima je medjunarodna administracija bila nemocna biti prebaceno na nove institucije, sa albanskom vecinom i da ce to biti zacarani krug.

- Zato Srbi traze konkretne garancije da nece biti prepusteni vladavini krajnje etnicke, verske i svake druge diskriminacije. Oni ne traze sada da medjunarodna zajednica presudi o statusu Kosova. Mislim da izlazak na izbore nije presudni momenat koji ce odluciti buducnost Kosova. To pitanje ce se resavati u jednom dugorocnom periodu. Smatram da ga treba resavati u zavisnosti od napretka koji svaka od strana pokaze na planu demokratizacije, postovanju ljudskih, individualnih, kolektivnih i drugih prava. Ono sto Srbi traze jeste zastita osnovnih prava i njihovog identiteta u drustvu u kome su dve i po godine u prisustvu medjunarodne misije i 40.000 medjunarodnih vojnika izlozeni nevidjenoj torturi koja se moze uporediti samo sa periodima najveće otomanske tiranije i perioda ratova. Imamo katastrofalan bilans rada Misije: preko 100 porusenih hramova, preko 1.300 nestalih ljudi i isto toliko i ubijenih. Tacan broj mozda nikada necemo saznati. Sa hiljadama spaljenih kuca, sa grobljima prekrivenim smecem i sutom... U takvim uslovima veoma je tesko govoriti o nekim demokratskim procesima, jer se to drustvo dosad apsolutno nije pokazalo zrelim da bilo kakvu vrstu demokratije. Ukoliko medjunarodna zajednica misli da pilatski opere ruke oko izbora, smatram da ce to biti jos jedna u velikom nizu nepravdi koje ce pokazati da cilj nije uspostavljanje pravednog, demokratskog i multietnickog nego etnicki cistog drustva koje svakim danom sve vise otkriva svoje pravo lice, imajući u vidu nivo kriminaliteta, trgovine drogom, nasilja...

Kako ocenjujete otezanje zvanicnog Beograda da konacno zauzme stav o izlasku kosovskih Srba na izbore? Da li vlast treba da preuzme tezinu odluke ili je to stvar kosovskih Srba, oko cega nema jedinstvenog stava ni unutar DOS?

-Nije lako ni tim ljudima koji treba da odluče. Ne mislim da neko moze pozvati narod sa velikim entuzijazmom i odusevljenjem na izbore. Moze im se objasniti da je to teska odluka na koju pristajemo pod velikim ponizenjem i pritiskom, samo da bi smo pokazali dobru volju da zelimo da saradjujemo. Neizlazak Srba na izbore nece spreciti medjunarodnu zajednicu kao sto je to nije sprecilo ni prosle godine da ucini ono sto namerava, tako da nije verovatna logika da se neizlaskom na izbore moze zaustaviti ceo proces, bez obzira na sve njegove nedostatke. Vise verujem da ostajuci u igri, bez obzira u kako teskom polozaju bili, ipak, mozemo uciniti jedan, mozda u odredjenom trenutku i presudan korak koji bi omogucio da stvari konacno krenu na bolje. I ako Srbi ne izadju na izbore bice formiran parlament jer ce kredibilitet dati medjunarodna zajednica.

Neizlazak Srba nece biti opisan kao razložno neizlazenje, nego kao bojkot eventualno pod uticajem nekih ekstremnih i radikalnih grupa koje ce biti direktno optuzene kao sto je to bio slucaj sa proslogodisnjim opstinskim izborima. Mnogi iz medjunarodne zajednice smatraju da logika po kojoj treba prvo stvoriti dobro drustvo pa tek onda ici u institucionalizaciju nije realna, jer se stabilnost drustva upravo postize preko demokratskih institucija u kojima se vodi borba za bolje drustvo. Moguce je da tu postoji zrnce nade i da ce se konacno otvoriti konstruktivan srpsko-albanski dijalog. U SNV Kosova i Metohije videli smo da ucestvovanje u telima privremene administracije nije donelo neku spektakularnu promenu zivota Srbima, ali nam je ipak, na neki nacin, omogucilo da pratimo kretanja i da budemo svesni situacije u

kojoj se nalazimo, kao i da ponegde nesto i ucinimo sto je moguse.

Rezultat naseg rada nije u tome koliko su stvari bolje nego pre, koliko je sve moglo da bude gore da nije bilo svakodnevnih borbe za pravdu i istinu.

Eventualni neizlazak na izbore kao i izlazak i ucesce u parlamentu podrazumeva apsolutno jedinstvo kosovskih Srba.

Koliko je to realno imajući u vidu razdore medju srpskim politicarima na Kosovu i Metohiji, pa i u Beogradu?

- U najidealnijem slucaju Srbi bi mogli da dobiju preko 20 predstavnika, cime bi na izvesni nacin, s obzirom na podeljenost medju Albancima, mozda mogli da uticu ko ce da bude predsednik Kosova. Trenutno je medju vecinom Srba takvo raspolozenje da oni nece ni da razmisljaju o mogucnosti da ce sutra uopste postojati predsednik Kosova. Ali, mi ne mozemo tako neodgovorno pristupati stvarnosti. Ne mozemo vratiti sat unazad nekoliko godina. Realnost je da svet zeli da proglasi predsednika Kosova u okvirima predvidjenim Rezolucijom. Zanimljivo je da Albanci ne cine konkretnije napore da zadobiju poverenje Srba buduci da bi dvadesetak srpskih glasova cesto moglo da igra presudnu ulogu u odlukama parlamenta.

Hasim Taci je, ipak, pozvao kosovske Srbe da izadju na izbore.

-Smatram da poziv gospodina Tacija spada vise u domen politicke retorike i nije u skladu sa dosadasnjim ponasanjem njegove partije i OVK iz koga je ona izrasla. Dosad nijedan albanski lider nije nista konkretno ucinio da bi poboljsao polozaj Srba i pomogao im da nadju svoje mesto u kosovskom drustvu sto pokazuje, stepen politicke iskljucivosti koja nije poveziva sa istinskom demokratijom.

Gde je u toj izbornoj prici mesto Crkve. Neki od politickih predstavnika na Kosovu smatraju da bi ukoliko drzava izbegne odluku o izlasku na izbore to trebala da preuzme Crkva jer ona brani "svoj duhovni prostor"?

-Crkva cini mnogo toga na odbrani svog naroda, duhovnog i nacionalnog identiteta, ali smatram da njena uloga nije da se bavi pitanjima izlaska na izbore. To je pitanje o kome Crkva kao verska institucija nigde ne odlucuje. Nase je da ljude pozivamo da ostanu i opstanu ovde, da se trude da u okvirima postojecih mogucnosti bore za svoj opstanak. Da li ce oni videti da je to moguće kroz izbore ili ne, to ipak mora biti odluka politickih predstavnika naroda, a ne crkvenih velikodostojnika i predstavnika Crkve. Trenutno postoji tendencija i u medjunarodnoj zajednici da se isposluje poziv Crkve na izbore. Smatram da to nije pravi put. Srbi ce se privoleti na izbore najbolje tako sto ce im se dati konkretnegarancije i ustupci, sigurnost da ce ziveti bolje i kvalitetnije. Vladika Artemije je odavno rekao: "Mi svi zelimo da izadjemo na izbore, samo nam to treba da i omogucite".

Jelena Tasic DANAS, 3.-4. nov. 2001

KAD UCINISTE JEDNOM OD OVE MOJE NAJMANJE BRACE MENI UCINISTE (Mt. 25,40)

Gospodu pozajmljuje ko poklanja siromahu i platice mu se za dobro njegovo.

Price Solomonove (19,17)

Ko ima usi da cuje neka cuje. (Mt. 13,9)

Sve vam pokazah da se tako valja truditi i pomagati nemocnim i opominjati se reci Gospoda Isusa koju on rece:

Mnogo je blazenije nego li uzimati (Dap. 20,35)

Po blagoslovu vladike Artemija bio sam dva puta po nekoliko meseci na ispomoci u manastiru Draganac, desetak kilometara udaljenom od Gnjilana na putu za Novo Brdo. Tamo sam imao prilike da se upoznam sa nasim namucenim narodom u nekoliko sela u okolini manastira i vidim sve njihove muke i nevolje. Njihova svakodnevica su napadi, ubistva, kidnapovanja, prebijanja, rucenja i sknavljenja pravoslavnih crkava i grobalja, podmetanje poljara, kradja stoke, unistavanje letine, glad i siromastvo. Velika vecina je ostala bez zaposlenja jer su siptarski teroristi zauzeli fabrike i preduzeca, a mnogi ne smeju da izidju ni u bastu i njivu, ni u vocnjak i vinograd.

Kosovo i Metohija je trenutno, na pocetku 21. veka jedina oblast u modernoj Evropi, u kojoj ne postoje elementarni uslovi za normalan i dostojanstven zivot i u kojoj ne postoji sloboda kretanja za pripadnike jedne etnicke zajednice, u ovom slucaju za Srbe. U njoj se inace svi hvale napredkom i visokim standardom ljudskih prava. Posto nije u nasoj moci da obezbedimo narodu slobodu kretanja i resimo goruce probleme, koji svakodnevno snalaze srpsku zajednicu na Kosovu i Metohiji (vec je to zadatak i duznost medjunarodne zajednice koja ima mandat da obezbedi svim ljudima na Kosovu i Metohiji normalan i slobodan zivot; za Albance je obezbedila, a ne nazire se kada ce i da li ce i za Srbe) dakle, posto to nije u nasoj moci, resili smo da se uz Bozju pomoc i sa vladicinim blagoslovom odazovemo bar na vapaje naseg naroda za materijalnom pomoci koliko je u nasoj moci i time im koliko bilo ublazimo nevolje i patnje. Mislim da je jedan od najvaznijih nacionalnih i drzavnih interesa trenutno, da se nas narod na Kosovu i Metohiji pomaze, hrabri i bodri ne samo na recima nego i na delu. Ovde pre svega mislim na nasu drzavu koja, cak iako je dozivela promene na bolje posle 5. oktobra 2000. godine ovo na zalost izgleda da nije dovoljno sagledala i shvatila, a iako je shvatila, onda to u praksi i na delu ne pokazuje, jer su nam mestani u vecini sela kojima smo isporucili humanitarnu pomoc svedocili da smo prvi koji im daju pomoc i da ih je drzava zaboravila ili digla ruke od njih.

Sa blagoslovom vladike Artemija u aprilu ove godine doterali smo 14 tona pomoci u sela Gornje Kusce i Melovci. Negde oko Preobrazenja smo u Cacku i okolini otpoceli i drugu akciju prikupljanja pomoci sa blagoslovom vladike zickog Stefana i vladike rasko-prizrenskog Artemija. Odazvali su se monasi i monahinje iz ovcarsko-kablarskih manastira, Studenica i Hilandara, svestenstvo sa svojim parohijanima iz Kosjerica, Arilja, Pozege, Uzica, Ivanjice, Guce, Gornjeg Milanovca, Mataruske banje, Cacka, iz sela oko Cacka, pojedina preduzeća i Crveni krst grada Cacka, medjunarodna humanitarna organizacija IOCC iz Cikaga i drugi...

Sakupilo se oko 26 tona pomoci koja se sastojala iz osnovnih zivotnih namirnica (brasno, ulje , secer, so, krompir pasulj, pirinac, konzervisana hrana, slatkisi i sokovi za decu). Tu su bila i sredstva za higijenu, garderobe, obuće i skolskih sveski sa likovima Sv. Kneza Lazara i Sv. Kneginje Milice i srpskih junaka iz Kosovskog boja i druge vrste sveski sa likom Sv. Vladike Nikolaja i njegove zaduzbine, crkve u Lelicu. 8. oktobra 2001. u porti cacanske crkve izvršen je utovar robe u tri kamiona i kombi sa prikolicom. Svu bracu i sestre u pakovanju i utovaru robe Gospod neka nagradi na trudu. Iste noci smo nas 13 predvodjeni protom Slobodanom iz Kosjerica, ocem Milisovom iz sela Lazac i monahom Serafimom iz manastira Preobrazenje, pomolivsi se Bogu pred cacanskom crkvom krenuli put Kosova i Metohije. Na prelazu Jarinje put smo nastavili sa 35 vojnika iz belgijskog kontingenta KFOR-a koji su smeseni u 5 svojih vozila bili zaduzeni za nasu bezbednost do prvog sela u gnjilanskoj opštini gde bi nas po planu preuzeli americki vojnici koji bi se dalje starali za nasu bezbednost do izlaska sa Kosova. Vec sam napomenuo, za Srbe na Kosovu i Metohiji ne postoji sloboda kretanja. Ovde bih jos samo napomenuo da smo samocudom i blagoslovom Bozijim izbegli da platimo carinu UNMIK-a koji su nam trazili nekih 4 do 5 dokumenata i potvrda o humanitarnoj pomoci, a mi smo imali samo jedan. Jos bih naglasio da se ni nasa drzava nije proslavila, jer je svako preduzeće koje se odazvalo i ucesvovalo u akciji moralo da plati 20% poreza na humanitarnu pomoc!

Prvo odrediste bilo nam je manastir Gracanica gde smo se poklonili i pomolili u ovoj starodrevnoj srpskoj svetinji i tu nas je na nasu veliku radost srdacno docekao vladika Artemije. Sa njim smo proveli jedan sat u razgovoru u kome smo iz prve ruke culi o vrlo teskoj situaciji u kojoj se nalazi nas narod. Kada je vladika od nas saznao u koja sela smo namerili da isporucimo pomoc, rekao nam je da su to jedna od najugrozenijih sela na Kosovu i Metohiji. Ovde bih iskoristio da se zahvalim igumaniji i njenim monahinjama koje su nam ukazale gostoprimstvo i spremile rucak, pa smo se u ovoj svetinji i duhovno i telesno ukrepili. Posle dobijenog blagoslova i pozdrava sa vladikom i sestrama nastavili smo put ka prvom mestu gde je trebalo

isporuciti pomoc, srpskom selu Paralovo koje se nalazi na putu Pristina-Gnjilane. Tu su nas sa ljubavlju docekali mestani sa decom ispred svoje skole i po starom srpskom obicaju u narodnim nosnjama poslužili pogacu, so i rakiju. Napomenuo bih da su nam se na ovom posluženju pridruzili i belgijski vojnici koji su pred odlazak iz ovog sela svoj decici podelili sokove i slatkise od svog vojnickog sledovanja. Posto smo se sa njima pozdravili i zahvalili na korektno obavljenom zadatku, za nasu dalju bezbednost su se starali vojnici iz americkog klontingenta KFOR-a. Posle ovako dirljive dobrodoslice koju nam je priredio nas napaceni narod, direktor skole i jos nekoliko vidjenijih ljudi iz sela pozvali su nas u skolu i tu u skolskoj ucionici nas upoznali sa situacijom u selu i svim nevoljama i problemima sa kojima se susreću. Mnogi od brace koji su krenuli na put iz Cacka nisu mogli da zadrže suze, dimuti ovako toplim docekom. I tu smo culi da drzava kao da je digla ruke od njih i da im niko ne pomaze. Licno smo stekli utisak da bi se narod obradovao i da ih samo posetimo i obidjemo, sto vazni i za sva druga sela. Posle razgovora smo pristupili, zajedno sa narodom, istovaru pomoci za svih 80 kuća iz tog sela. Slicno je bilo i u svakom narednom selu. Prvi dan smo uspjeli jos da obidjemo i Pones i Gornji Livoc. Gornji Livoc je na mene ostavio poseban utisak teskog i neizvesnog zivota i nenormalnih uslova u kojima zivi nas narod, jer je to mesovita sredina. Gde god je slucaj da Albanci i Srbi zive zajedno, tu je evidentirano i najvise zlocina i terora nad Srbima, a ovo selo je toliko mesovita sredina da nam se desilo, dok smo delili slatkise nasoj decici, odjednom se oko nogu stvorila i grupa albanske dece iz susednih kuća. U ovom selu su siptaeski teroristi rusili i sknavili pravoslavne grobove, minirali i srusili crkvu (jednu od 107 koje su dozivele slicnu sudbinu i tro sve u prisustvu vojnih i policijskih snaga medjunarodne zajednice). Mestani su nam skrenuli paznju da je posle ubistava, kidnapovanja Srba, pljackanja i razaranja srpske imovine i usled bede i siromastva zivot postao nepodnosljiv. Ukazali su nam i na alarmantnu pojavu iseljavanja srpskog stanovnistva i prodaje srpskih imanja ispod realne cene i pod pretnjama. I ovde su apelovali na drzavu i njene institucije i na sav nas narod da pomogne i hitno preduzme konkretne mere na sprecavanju iseljavanja srpskog zivlja inace ce selo Gornji Livoc posle 400 godina postojanja postati etnicki ocisceno od Srba (sve ovo preti i drugim mestima na Kosovu i Metohiji u kojima zive zajedno Srbi i Albanci). Prilikom istovara smo primetili da je nevolja zblizila ljude, jer su svi složno ucestvovali, kao da su iz jedne kuće, a isto tako kasnije složno raspodelili pomoc medju sobom. U mislima su nam bile zelje da i nas narod koji zivi severnije u normalnijim uslovima i bezbriznijim i mirnijim zivotom, bude slozniji i da i mi imamo vise hriscanske ljubavi medju sobom, jer samo nas ljubav prema Bogu i bliznjem i sloga mogu ocuvati i odrzati u ovim teskim i smutnim vremenima. Na konaku smo bili kod nasih gostoljubivih domacina u selima Melovci i Gornje Kusce gde su nam vredna braca i sestre i iz ovog sela pripremili veceru. Ujutro smo pre zore krenuli u manastir Draganac gde smo srdacno primljeni od igumana oca Kirila i njegovog bratstva i bili udostojeni da sluzimo Svetu Liturgiju. Posle istovara pomoci manastiru krenuli smo zbog istoga i u sela Novi Draganac i Melovci gde su nam mestani iz svih 15 kuća toga sela pripremili trpezu ljubavi. Zatim smo po dogovoru krenuli na sastanak sa americkim vojnicima KFOR-a koji su se tog dana brinuli za nasu bezbednost jer smo trebali da prodjemo opet kroz mesovite (multietnicke) sredine. Prvo smo posetili Cernicu, selo u kome je miniranjem demolirana crkva Sv. proroka Ilije na srpsku Novu godinu 2000. g. (i to samo na 70 metara udaljenosti od vojnika KFOR-a), ali je, Bogu hvala, ove godine

renovirana i obnovljena snagom i upornoscu, voljom i verom u lepse ovog hrabrog naroda koji je resen da ostane na svojim vekovnim ognjistima i uprkos nevidjenog terora koji trpe od siptarskih terorista. U ovom selu je pored drugih slucajeva ubistva, jedno srpsko nevino dete ubijeno rafalom bezumnog siptarskog teroriste koji je bio sakriven u zbnju blizu decijeg igralista i vrebao zgodnu priliku da izvrši svoj zlocin. Ovde se nas narod susrece sa istim nevoljama i mukama koje smo naveli i za selo Gornji Livoc i ti problemi su stalno prisutni i u svim mestima gde je mesovita struktura stanovnistva tj, gde Srbi pokusavaju u miru da zive sa svojim komsijama Albancima. Ovde smo culi od jednog coveka da u okolini Kosovske Vitine ima srpskih sela koja su jos ugrozenija i koja se nalaze u jos gorjoj situaciji. Posle istovara i kratkog predaha i posluženja u kuci naseg domacina, predsednika sela brata Koste (duze nismo smeli da ostanemo iz bezbednosnih razloga), put smo nastavili zajedno sa ocem Zoranom cijoj parohiji pripadaju ova mesta. U selu Partes je pomoc isporucena izbeglim Srbima iz svojih popaljenih i opljackanih sela. Poslednje odrediste je bilo selo Budriga u kome su pomoc dobili mestani sela Zegra koje je isto tako poruseno, zapaljeno i opljackano i u kome je i seoska crkva posvecena Sv. proroku Iliji zapaljena i oskrnavljena. Posle oprastanja i pozdrava sa narododm i decicom (u svim selima su decici deljene ikonice a narodu literatura sa duhovnim sadrzajem i audio kasete sa duhovnim i rodoljubivim pesmama) krenuli smo predvece put Bujanovca svojim kucama, noseći u srcima neizbrisive utiske i osećanja, potreseni svim onim sto smo ova dva dana doziveli i videli po nasim selima i culi od naseg naroda.

U kontaktu sa mestanima oci su savetovali i poucavali narod da jedino ako se vratimo Bogu i nasoj svetoy veri pravoslavnoj, mozemo opstati kao narod i sacuvati nase svetinje i domove i nasoj deci obezbediti bolju buducnost (ovde bih dodao da ovo isto vazi i za nas srpski narod koji zivi van teritorija Kosova i Metohije iako trenutno i nemaju nevolju i muku koju imaju nasi sunarodnici u juznoj srpskoj pokrajini). Iskoristio bih priliku da se zahvalim sestri Vesni i braci obrivoju i Ranku iz sela Gornje Kusce i bratu Pedi iz Melovaca koji su nam bili vredni pomocnici i desna ruka na ovom putu i bez kojih ne bismo mogli ovako efikasno da sprovedemo

isporuku pomoci. Zahvaljujemo se i nasim stradalnim domacinima, mestanima svih sela u kojima smo bili, na srdacnoj dobrodoslici i gostoprimstvu. Jos jedno ime apelujemo na drzavu i njene institucije i na sav srpski narod da se sto pre ukljuce i zdusno pomognu ko koliko moze dok jos ima vremena inace plasim se da izgubimo li Kosovo i Metohiju, svetu srpsku zemlju, ni nama u drugim krajevima Srbije nece biti bolje ni svetlije buducnost. Zahvaljujemo se svima koji su ucestvovali u ovoj humanitarnoy akciji i pomogli na bilo koji nacin (Gospod neka im uzvrati stostruko). Blagodarimo nasim vladikama Artemiju i Stefanu koji su blagoslovlili ovu akciju i neka je slava i hvala Gospodu Bogu koji nas je pomagao i dao nam snage i cuvao nas i stitio na ovom putu. Molimo se NJemu, Gospodu i Tvorcu i Spasitelju svih ljudi da i nasem mucenickom narodu na celu sa svojim vladikom da snage i trpljenja da istraju i sacuvaju svetu srpsku zemlju, zlocince i teroriste da odvrati od nasilja i zla koja cine Srbima, a da nasem narodu koji zivi van Kosova i Metohije omeksa srce i dnam Gospod da vise ljubavi i saosećanja prema nasim sunardoncima i da shvatimo da je i nasa buducnost povezana sa njihovom.

**Videci stradanje nevoljnih i uzdisanje nistih sad cu ustati, veli Gospod, i izbaviti onoga kome zlobe. (Psalm 12,5)
Ako zaboravim tebe, Jerusalime, (Kosovo) neka me zaboravi desnica moja (Psalm 137,5)**

*Jerodjakon Pantelejmon
manastir Crna Reka*

KONACNI OBRACUN S TERORIZMOM

BIOTERORIZAM

U "Internesnel herald tribjunu" nedavno je reprodukovana Fenenbosova karikatura pod naslovom "Ubistveno oruzje u proslosti i sadasnjosti". U prva tri kvadrata prikazani su davnasnji ratnici: prvi sa kopljem u kameno doba, drugi srednjovekovni vitez sa katapultom i treci musketar sa topom iz koga ispaljuje djule. U cetvrtom je nacrtan savremeni "ratnik" - obican civil koji u postansko sanduce ubacuje pismo. Naravno, svima je jasno da je posiljka zarazena bacilom antraksa.

Taj poslednji rat ovih dana je nazvan bioterorizmom. Novine su ga pune vec danima. Svako razume ovu sasvim svezu kovanicu, sastavljenu od grcke reci bio- (bios, zivot), prvi deo pojma biologija (rec je o biologskom ratu bakterijama), i reci terorizam (latinski terror, strah), znaci rat koji se vodi izazivanjem straha i panike.

Dok su za napad na nebudere-blizance jasno optuzeni Bin Laden i njegova dobro uvezbana teroristicka mreza, FBI je

analizom rukopisa na kovrti sa antraksom dosao do uverenja da je rec o Amerikancima koji su ucili da pisu u SAD. Osim karikatura i viceva, pisma su izazvala veliku paniku u SAD. Raspolazuci sa "samo" 11 143 agenta, FBI je upozorio da ne moze da obuhvati celu problematiku i preventivno upozori na mogucne nove napade avionima niti da otkrije individualne bioteroriste.

Sekretar za javno zdravlje Tomi Tomson upozorava da bi Amerika morala da pripremi trista miliona doza vakcine protiv antraksa.

Pregledi senatora u Vasingtonu bili su maksimalno sistematski, cak i sa psima koji su dresirani da nanjuse svaki sumnjivi prasak, pa je, ipak, vodja manjine u Senatu izjavio: "Mi bez prave odgovornosti minimalizujemo opasnost. I uopste nismo sigurni."

Kako bilo da bilo, tek bioteroristi su postigli svoj cilj. Cela americka drzavna administracija i stanovnistvo je uznemireno do krajnjih granica. Svet uopste nije onaj stari pre 11. septembra ove godine.

Kada sam ovih dana ulazio u zgradu velelepne Pariske opere da slusam Ravela i Fon Zelinskog, morao sam da pokazem sadrzinu svoje torbe. Kao sto sam do sada ulazio u avion.

SAD povecavaju neposredno angazovanje u Avganistanu

KOMANDOSI U AKCIJI

Majami, 31. oktobra

Sekretar za odbranu Donald Ramsfeld je, sinoc, na zajednickoj konferenciji za novinare sa svojim britanskim kolegom Dzeфом Hunom prvi put potvrdio prisustvo manjeg broja pripadnika americkih specijalnih trupa na tlu severnog Avganistana i njihovo sadejstvo sa jedinicama antitalibanske Severne alijanse.

Ramsfeld je objasnio da ovi vojnici, u saradnji sa Alijansom severa, uspostavljaju linije snabdevanja, poboljsavaju komunikacije sa americkom komandom i usmeravaju vazdusne akcije prema talibanskim vojnim objektima.

On ocenjuje da se vec oseca efekat njihovog prisustva, narocito u povecanoj preciznosti bombardovanja talibanskih položaja. Sekretar za odbranu nije zeleo da odredjenije govori o broju komandosa koji operisu u severnom Avganistanu ali, kako prenose mediji, iz izjava drugih funkcionera se moze pretpostaviti da ih nema vise od stotinu.

Uprogramirani rizik

"NJujork tajms" saznaje od neimenovanih izvora da se "grupe specijalaca prebacuju u Avganistan nocu, helikopterima. Tamo se dalje krecu pesice, na konjima ili kamionetima". Visoki funkcioner Pentagona, admiral Dzon Stafelbim kaze: "Mi preuzimamo elemenat rizika upucivanjem vojnika neposredno na teren, ali to je ograniceni rizik. To je rizik koji je deo opsteg plana..". On objasnjava da su komandanti Alijanse severa trazili da SAD posalju oficire za vezu da bi se poboljsale komunikacije i koordinacije akcija.

Jutrosnji "NJujork tajms" ovako vidi zadatke specijalaca na teritoriji Avganistana: "Oni su pripremljeni za direktne vojne operacije, ali su i specijalizovani za prikupljanje obavestajnih podataka, odrzavanje komunikacija i odredjivanje ciljeva za vazdusne i druge napade. Medjutim, njihova osnovna misija je, najcesce, da savetuju saveznika u razvijanju vojnih snaga ili gerilske armije..".

Mogucnost postavljanja stalne baze

Proteklih dana bilo je u javnosti dosta spekulacija o tome da SAD razmatraju mogucnost postavljanja stalne vojne baze u severnom Avganistanu, odakle bi se lakse odvijale operacije komandosa. Popularni visokotirazni dnevnik Ju Es Ej Tudej, navodi, pozivajuci se na misljenje neimenovanog funkcionera, da bi takva baza omogucila smestaj oko 600 vojnika i obezbedjivala bu funkcionisanje elitne jedinice od 200 do 300 komandosa. Odatle bi mogli i da se lansiraju i napadi helikoptera na talibanske položaje.

Medjutim, te informacije nisu potvrđene i mnogi strucnjaci smatraju da bi to bilo preuranjeno. "NJujork tajms" citira jutros misljenje dva visoka, neimenovana, vojna strucnjaka koji kazu da "scenarij nije verovatan" i da bi americkim snagama bio, pre svega, potreban aerodrom na koji bi mogli da slecu transportni avioni.

Pretpostavlja se da je, medju do sada upucenim vojnicima, najvise specijalista za navodjenje aviona, jer se proteklih dana povecao broj bombarderskih naleta na talibanske položaje.

Ramsfeld je naglasio da je rec o sasvim malom broju vojnika i da sve ovo nije ni nalik angazovanju kopnenih trupa u ranijim ratovima, ali da nista ne treba iskljuciti i da taj broj moze i da raste. U intervjuu televizijskoj mrezi En-Bi-Si on, izmedju ostalog, kaze: "Naravno mi ne iskljucujemo mogucnost angazovanja i veceg broja suvozemnih snaga..".

Sekretar za odbranu je potvrdio i da su americki avioni poceli da, iz vazduha, snabdevaju oruzjem snage Alijanse severa: "Cinimo ono sto mozemo da zadovoljimo njihove potrebe u municiji i u drugim stvarima. Ali, u krajnjoj analizi to su njihove snage i oni ce donositi konacne odluke. Oni ratuju vec godinama i nije na nama da posaljemo nekoliko ljudi koji ce im govoriti sta i kako treba da rade. Samo oni mogu da odluče kada je nastupio trenutak da krenu dalje..."

Da li su sve ovo nagovestaji vece ofanzive Alijanse severa protiv talibana? Ramsfeld nije zeleo da se o tome odredjenije izjasnjava. Medjutim, Televizija En-Bi-Si saznaje od naimenovanih vojnih funkcionera, da bi takav napad mogao da se ocekuje u narednih 48 sati i to prema gradu Mazuri Sarif, najvaznijoj strateskoj poziciji i raskrsnici na severu. Na tom pravcu se vode borbe vec vise od sedam godina i vojni analiticari procenjuju da bi eventualni uspesni prodor narednih dana izuzetno podigao moral antitalibanskih snaga i ohrabrio ih za pokretanje ofanzive prema Kabulu.

Aerodrom kod Bagrama gadjan "tepih bombama"

Prema najnovijim vestima, bombardovanje talibanskih položaja severno od Kabula je znatno povecano tokom danasnjeg dana i tzv. "tepih bombama" tucen je aerodrom kod Bagrama. Sve to pojacava opsti utisak da rat dobija na intenzitetu. Uporedo sa ovim informacijama, javljaju se vec i komentari koji postavljaju osnovno pitanje: do koje mere ce se SAD vojno angazovati u Avganistanu? Ugledni novinar "NJujork tajmsa" R. V. Apl ga ovako otvara: "Da li Avganistan moze da postane drugi Vijetnam?"

Mozda je rano postavljati takvo pitanje samo tri nedelje posle pocetka vojne operacije, ali nije nerazumno. Pored svih razlika izmedju dva sukoba, a ima ih mnogo, neki odjeci Vijetnama su ipak neizbezni. Uloga americkih vojnika koji operisu u severnom Avganistanu podseca na savetnike poslate u Vijetnam ranih sezdesetih godina. U to vreme vlada je energicno odbijala da prizna kako su oni prethodnica veceg broja americkih borbenih snaga.

Dusan Pesic
